

A GAZDASÁGINFORMATIKA DOKTORI ISKOLA HELYZETÉRŐL

Előző számunkban Benczes Istvánnal, a Nemzetközi Kapcsolatok Multidiszciplináris Doktori Iskola Világgazdasági alprogramjának vezetőjével és Michalkó Gáborral, a Gazdálkodástudományi Doktori Iskola vezetőjével készítettünk interjút azzal a céllal, hogy jellemezzék programjaikat, és vázolják a lehetséges fejlődés feltételeit és irányait. Hasonlóan a korábbi interjúkhoz, ebben a számban Kő Andrást, a Gazdaságinformatika Doktori Iskola programigazgatóját kérdeztük.

Trautmann László: *Pár szóval tudnátok jellemezni saját doktori programotokat? Mi a célja a doktori programnak, a végzetek jellemzően hol helyezkednek el, hányan vesznek részt a programban, esetleg ki lehetne térni a doktorjelölti és az ösztöndíjas hallgatók arányára is. A felsoroltakon kívül van még valami, amit a doktori iskola teljesítményének tartotok és meg szeretnétek itt említeni?*

Kő Andrea: A Gazdaságinformatika Doktori Iskola 2009-ben kezdte el működését, ezen a területen egyedülként az országban. Doktori iskolánk szakterülete rendkívül széles, ugyanakkor gyorsan változó terület, az informatika, az üzleti tudományok és a közgazdaságtudomány határterülete. Kiemelt kutatási témáink kötődnek az innovatív infokommunikációs technológiák lehetséges alkalmazásaihoz, az adatmenedzsment kutatási kihívásaihoz, a többdimenziós adatok elemzéséhez, modellezéséhez. Specializációink kialakítása is ezeket a prioritásokat tükrözi. A doktori iskolán belül egyetlen doktori program működik: a Gazdaságinformatika Doktori Program, amelynek öt specializációja van (zárójelben a specializáció-vezetők neve):

- A. információmenedzsment és üzleti informatika (Gábor András),
- B. üzleti adatelemzés és modellezés alprogram (Kő Andrea),
- C. gazdaság- és társadalomstatisztikai elemző (Cserhádi Ilona),
- D. jövőkutatás (Nováky Erzsébet),
- E. média és informatikai szabályozás alprogram (Balogh Zsolt).

2015-ben a doktori iskola képzéskorszerűsítési és szervezetátalakítási programot kezdett el, egyrészt a szabályozási környezet változása, másrészt a tartalmi megújítás (a gazdaságinformatikai terület változása, kihívásai) miatt. A felsőoktatási törvény 2016-os változásának pozitív kimenete a PhD képzésben az oktatási terhelés csökkenése, a kutatás szempontjainak előtérbe helyezése. Ezeknek az elveknek a mentén alakítottuk ki a 2016-os tanév új képzési programját. A doktori iskola célja egy olyan magas színvonalú képzést és kutatást folytató intézmény kialakítása, amely elsődlegesen a tudományos utánpótlásnevelést támogatja. A GIDI esetében mindezt nehezíti a munkaerőpiac elszívó hatása, ami már az alapszakos gazdaságinformatikus hallgatók esetében is tapasztalható.

talható. Az utóbbi években nőtt a költségtérítéses hallgatóink száma, ők már érdemi informatikai tapasztalatokkal kapcsolódnak be a képzésbe.

Erősségeink közé tartozik, hogy az egyetem és a kar elismert, jó nevű, a gazdaság-informatika MSc és BSc szakok népszerűsége töretlen, potenciális hallgatói bázisunk évről évre nő. Az utóbbi időszakban sikerült képzésünket nemzetközi jellegét erősíteni, 2014-től külföldi hallgatóink is vannak. Képzésünket, az oktatott tárgyakat, kutatási témákat angolul is elérhetővé tesszük. Az oktatók, témavezetők széles körű nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkeznek, ami jól hasznosítható többek között a hallgatók tudományos fejlesztésében, nemzetközi kapcsolataik építésében is. 2015-ig 48 hallgatót vettünk fel, míg 2016-ban 11 hallgató kezdte el tanulmányait.

Trautmann László: *Régóta hangoztatott összefüggés, hogy a Bologna folyamatnak napjainkban már a továbbképzésre és a doktori képzésre kell koncentrálnia, ennek erősítése a folyamat következő szakasza. Ti látjátok ezt a törekvést a hazai folyamatokban? Ha igen, akkor miben van előrelépés (anyagilag lehetőségek, doktoranduszok száma, védések száma, magasabb kutatói teljesítmény stb.)?*

Kő Andrea: A szabályozási környezet 2016-os változása jelentős, többségében pozitív változást hozott a doktori képzés számára. Ilyen pozitívum az ösztöndíjak emelése, a kontakt órák számának csökkentése, a kutatás szempontjainak előtérbe helyezése a képzés során és az informatikai terület kiemelt támogatása. Nő a doktori képzés erősítését célzó pályázati lehetőségek száma, ilyen pályázatok 2016-ban és 2017-ben pl. az EFOP 3.6.3. és a nemzeti kiválóság program. A doktori iskola támogatja a hallgatók és a témavezetők/oktatók részvételét hazai és nemzetközi konferenciákon, pl. a XIII. Országos Gazdaságinformatikai Konferencián 2016-ban 17-en képviseltük a GIDI-t, PhD hallgatóink kilenc előadást tartottak. A Gazdálkodástudományi Kar Kutatási Bizottsága további támogatást nyújt kutatási feladatok elvégzéséhez, ha erre igény van. A mobilitási programok keretében doktorandusz hallgatók és vendégprofesszorok fogadására van lehetőségünk. A GIDI esetében több ilyen mobilitási programot lehet említeni: a 2012-ben indult a cLINK projekt (Centre of Excellence for Learning, Innovation, Networking and Knowledge is an ERASMUS MUNDUS project, co-ordinated by Northumbria University, UK), majd a gLINK projekt (Sustainable Green Economies through Learning, Innovation, Networking and Knowledge Exchange is an Erasmus Mundus Action 2a co-ordinated by Northumbria University, UK) és a 2013-ban indult FUSION projekt (Featured eUrope and South asIA mObility Network is an ERASMUS MUNDUS project, co-ordinated by Bournemouth University, UK), amelyek az ázsiai irányú mobilitásra is lehetőséget adnak.

Trautmann László: *Hogy látjátok, mi a fő kitörési pont saját doktori iskolátokban, melyik az a terület, amelyen jelentős előrelépést kellene elérni a következő években a magasabb teljesítményhez? Ennek a kérdésnek két része van: egy szűkebben vett adminisztratív (órak száma, kutatási feltételek biztosítása, stb.) és egy szakmai része. Az utóbbi esetében arra vagyok kíváncsi, hogy a doktori iskola szakmai irányultsága tekintetében kell-e víziót megfogalmazni, és ha igen, akkor mi lenne az a Ti részetekről?*

Kő Andrea: Kiemelt célunk a nemzetköziesedés erősítése. A tehetséges hallgatókra nagy igény van a gazdaságinformatika területén, számolnunk kell azzal, hogy őket elszívja a munkaerőpiac, így a PhD képzésnek versenyképes feltételeket kell kínálnia. A hallgatói bázis növelését szolgálta a képzési program megújítása és az angol nyelvű oktatás. Elkezdtük a kapcsolatok kiépítését a régió meghatározó egyetemeivel, többek között 2017-ben indul egy TÉT projektünk a ljubljanoi egyetemmel, digitális transzformáció témában, 2016-tól pedig a koszovói műszaki egyetem négy oktatója vesz részt a PhD képzésünkben. Az előző pontban említett mobilitási programok is a nemzetköziesedés céljait szolgálják. A finanszírozási kihívások kezelésére növelni kívánjuk pályázati tevékenységünket és igyekszünk szakmai/piaci szereplőket is bevonni a képzés támogatásába. A sikeres témavezetők munkáját anyagi juttatással is elismerjük.

Stratégiai jellegű kapcsolatok kiszélesítésére törekszünk a K+F területén, hazai és nemzetközi kutatóintézetekkel, szervezetekkel és vállalatokkal. Együttműködési megállapodásunk van a KSH-val, a SZTAKI-val. Ipari/üzleti együttműködésünket is erősíteni szeretnénk pl. PhD hallgatói ösztöndíjak biztosítása területén. Jó kapcsolatokat ápolunk vezető szoftvercégekkel (pl. SAP, Microsoft), hazai és nemzetközi informatikai kutatást támogató szervezetekkel. Törekszünk arra, hogy külföldi előadók, kutatók is bekapcsolódjanak a doktori iskola munkájába, erre már az elmúlt időszakban is volt példa (ír, holland egyetemi oktatók tartottak előadást 2016-ban). Egy további, eddig még meg nem valósult lehetőség, hogy a doktori képzés eredményeinek hasznosítására, a doktori iskolára innovációs technológiatranszfer intézményt lehetne építeni. A nemzetközi kutatási trendeknek, irányvonalaknak való megfelelés érdekében a doktori iskola kutatási témáit össze lehetne hangolni a nagy kutatási programokkal (jelenleg a H2020 vonatkozó területei tekinthetők a legfontosabbaknak számunkra).

Trautmann László: *A doktori képzés átszervezését hogyan tudná segíteni a külső környezet, vagyis az oktatási kormányzat egésze, illetve az egyetem?*

Kő Andrea: Az oktatási kormányzat 2016-os szabályozási változtatásai, a felsőoktatási törvény módosítása, a doktori és a habilitációs kormányrendelet jelentős változást eredményeztek a doktori képzésben és pozitívan befolyásolták a képzés versenyképességét. Az új szabályozás megadta azokat a képzési kereteket, amelyeknek testreszabása és a változások gyakorlati implementációja megtörtént a GIDI-ben. A tapasztalatokat a következő években tudjuk elemezni. A MAB monitoring eljárásai folyamatos megfelelési vizsgálatot jelentenek elsődlegesen a doktori iskola szervezetére, törzstagjaira vonatkozóan, de a képzés folyamatára is. Több olyan pályázati csatorna is megnyílt, amelyek a doktori képzés támogatását tűzik ki célul. A doktori ösztöndíjak területén is pozitív változások zajlottak az elmúlt időszakban, gondoljunk az új felsőoktatási törvényre, a kiválósági ösztöndíjra (EMMI), vagy az egyéb pályázati lehetőségekre. Ezzel együtt a gazdaságinformatikai területen továbbra is kezelnünk kell a munkaerőpiaci elszívó hatást.

Az egyetem pozitív, támogató környezetet nyújt a doktori képzés számára, de az adminisztratív folyamatok egyszerűsítése tovább növelné a hatékonyságot. Kiemelendő a doktori iskolák autonómiájának és az önálló gazdálkodásnak a támogatása. Több egye-

temi szervezet segíti a kutatási tevékenység támogatásán keresztül a doktori iskolák működését is. Ilyen a Kutatásfejlesztési Igazgatóság és a Pályázati Iroda, amelyek a doktori iskolák pályázati tevékenységének elősegítésében játszanak kiemelt szerepet és további értékes forrásokhoz juttathatják a doktori iskolák hallgatóit és kutatóit. Az eredményes kutatáshoz a Gazdálkodástudományi Kari Kutatási Bizottság pályázati lehetőségei is jelentősen hozzájárulnak.

Trautmann László: Köszönöm a beszélgetést!